

---

# Lektury OBI

---

Zagadnienia Filozoficzne w Nauce nr 42, 201-205

---

2008

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

## **LEKTURY OBI**

Peter Smith

### *AN INTRODUCTION TO GÖDEL'S THEORMS*

Jasne i przekonujące wprowadzenie do twierdzeń Gödla oraz logicznych technik z nimi związanych. Autor rozpoczyna swój wykład od rzeczy podstawowych, ale stopień zaawansowania szybko rośnie. Wraz z rozwojem akcji tematyka poszerza się do współczesnych zagadnień narosłych wokół twierdzeń Gödla. Autor nie unika problematyki filozoficznej.

---

Cambridge University Press, Cambridge 2007, s. 361.

---

Ian Hacking

### *THE EMERGENCE OF PROBABILITY*

*A Philosophical Study of Early Ideas about Probability,  
Induction and Statistical Inference*

Drugie wydanie znanej już książki o początkach rachunku prawdopodobieństwa. Autor zastrzega się jednak, że nie jest to historia w tradycyjnym znaczeniu tego słowa, lecz — jak głosi podtytuł — filozoficzne studium pojęć związanych z prawdopodobieństwem. Ale niewątpliwie jest to studium przeprowadzane na materiale historycznym.

---

Cambridge University Press, Cambridge 2006, s. 209.

---

Anita Burdman Feferman, Salomon Feferman

### *ALFRED TARSKI*

*Life and Logic*

Naukowa biografia Alfreda Tarskiego. Przy okazji sporo o historii Polski i o Filozoficzno-Logicznej Szkole Lwowsko-Warszawskiej. Przez stronicę tej książki przewijają się wiele znanych postaci. Lektura interesująca także pod

względem treści filozoficznych.

---

Cambridge University Press, Cambridge 2004, s. 425.

---

Red.: Gennaro Auletta

*THE CONTROVERSIAL RELATIONSHIPS BETWEEN  
SCIENCE AND PHILOSOPHY: A CRITICAL ASSESSMENT*

Zbiór referatów wygłoszonych na Międzynarodowym Seminarium, zorganizowanym przez Wydział Filozofii Papieskiego Uniwersytetu Gregoriańskiego w dniach 30 września do 1 października 2005 r., w Rzymie. Referaty zostały podzielone na cztery działy: tło historyczne, wyzwania na polu relacji między naukami a filozofią, realizm a prawa przyrody, prace badawcze. W symposium wzięli udział znani uczeni i filozofowie.

---

Pontifical Council for Culture, Pontifical Gregorian University, Libreria Editrice Vaticana, Vatican City 2006, s. 328.

---

Steven Rose

*THE FUTURE OF THE BRAIN*

*The Promise and Perils of Tomorrow's Neuroscience*

Dobre wprowadzenie do tzw. neuronauk. Autor roztacza przed oczami czytelnika panoramiczny obraz tego, co wiemy na temat ewolucji, która doprowadziła do ukształtowania się mózgu oraz rozwoju układu nerwowego od embrionu do dorosłego człowieka. Autor porusza problematykę „mózg a umysł” i nie stroni od zagadnień etycznych. Fascynują go możliwości, ale i zagrożenia, stworzone przez naukę.

---

Oxford University Press, Oxford – New York, 2005.

---

---

Red.: Fraser Watts, Kevin Dutton

*WHY THE SCIENCE AND RELIGION DIALOGUE  
MATTERS?*

*Voices from the International Society for Science and Religion*

Jest to pierwsza książkowa publikacja Międzynarodowego Towarzystwa Nauka a Religia (ISSR), mającego rangę akademii. Prezentuje ona problematykę „nauka a religia” z perspektywy różnych wyznań i kultur.

---

Templeton Foundation Press, Philadelphia — London, 2006, s. 158.

---

Dominique Lambert

*L'ITINÉRAIRE SPIRITUEL DE GEORGES LEMAÎTRE*

Autor znanej biografii współtwórcy współczesnej kosmologii (*Un atome d'univers*, Lessius, Racine Bruxelles 2000, zob.: *Zagadnienia Filozoficzne w Nauce*, nr 27, 2000, ss. 144–146) uzupełnia nasze informacje o życiu Lemaître'a na podstawie nowo znalezionych dokumentów. Poznajemy jego postać nie tylko jako uczonego, ale jako zaangażowanego duchownego. Na końcu książki jest dołączony nieznany dotychczas tekst odczytu Lemaître'a pt. *Univers et atome*, wygłoszonego w Namur w 1963 r.

---

Lessius, Bruxelles 2007, s. 223.

---

Michał Heller, Tadeusz Pabjan

*ELEMENTY FILOZOFII PRZYRODY*

Książka stanowi nowoczesny podręcznik filozofii przyrody. Autorzy nie zakładają u czytelników zaawansowanej wiedzy z fizyki, astronomii lub biologii. Większość zawartego w podręczniku materiału dotyczy zagadnień związanych z fizyką i kosmologią; jedną część poświęcono także tematyce filozoficznej związanej z biologią. W każdym z rozdziałów umieszczono

liczne pytania kontrolne, tematy do dyskusji lub pisemnego opracowania.

---

Seria: Podręczniki OBI, OBI — Kraków, Biblos — Tarnów, 2007, s. 233.

---

Andrzej Kajetan Wróblewski

*HISTORIA FIZYKI*

Kompleksowy podręcznik historii fizyki, powstały na bazie wykładów prowadzonych od około trzydziestu lat przez prof. Andrzeja K. Wróblewskiego na Uniwersytecie Warszawskim. W książce omówiono główne ścieżki rozwoju fizyki, począwszy od cywilizacji starożytnych, aż po osiągnięcia fizyki współczesnej. Doskonała prezentacja rozwoju idei naukowych z zakresu fizyki przedstawiona jest na tle historii nauki, ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięć w dziedzinach najbliższych fizyce: astronomii i chemii.

---

Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2007, s. 540.

---

George V. Coyne, Michał Heller

*POJMOWALNY WSZECHŚWIAT*

Autorzy książki dowodzą, że racjonalność świata można traktować jako miejsce, w którym przecinają się poznawcze płaszczyzny nauki, filozofii i wiary religijnej. Wiara nie sprowadza się nigdy do subiektywnych przeżyć i nie opiera się jedynie na irracjonalnych przesłankach, ale przeciwnie, jest obszarem głęboko pojętej racjonalności. To właśnie racjonalność świata jest tym obszarem, na którym religia i nauka dotykają tej samej rzeczywistości.

---

Prószyński i S-ka, Warszawa, 2007, s. 136.

---

Tadeusz Pabjan

*SPÓR O PRZYCZYNOWĄ STRUKTURĘ CZASU*

Jednym z najbardziej znanych stanowisk w sporze o naturę czasu jest teoria kauzalna, zgodnie z którą czas sprowadza się do związków

przyczynowo-skutkowych pomiędzy następującymi po sobie zdarzeniami. Niżej przedstawia historię tej koncepcji. Autor śledzi losy przyczynowej teorii czasu w jej pierwszych, filozoficznych sformułowaniach, a następnie dokonuje jej oceny z punktu widzenia współczesnej nauki. W przeprowadzonych analizach szczególne miejsce zarezerwowano dla poglądów polskiego filozofa, Henryka Mehlberga.

---

OBI — Kraków, Biblos — Tarnów, 2008, s. 239.

---

Frank Wilczek, Betsy Devine  
*W POSZUKIWNIU HARMONII*

W XX wieku dokonała się rewolucja w pojmowaniu podstawowych aspektów przyrody: materii, czasu i przestrzeni. Autorzy książki poszukują harmonii w morzu nowych faktów doświadczalnych i założeń teoretycznych, a twórczość naukową ukazują jako proces komponowania symfonii, na podstawie syntezy estetycznie brzmiących wariacji i tematów muzycznych. Autorzy w przystępny sposób omawiają całą gamę tematów, od zagadnień cząstek podstawowych po problemy wielkoskalowych struktur Wszechświata.

---

Prószyński i S-ka, Warszawa, 2007, s. 348.

---

Donald Goldsmith, Neil de Grasse Tyson  
*WIELKI POCZĄTEK*

Książka stanowi przegląd najważniejszych koncepcji naukowych, które dotyczą powstania i ewolucji Wszechświata wraz z wszelkimi zawartymi w nim strukturami — galaktykami, gwiazdami, planetami, przejawami życia na Ziemi i możliwymi formami życia pozaziemskiego. Autorzy przedstawiają przełomowe dokonania nauki z ostatnich lat, wyjaśniając, w jaki sposób doszło do narodzin życia w naszym zakątku Wszechświata.

---

Prószyński i S-ka, Warszawa, 2007, s. 256.

---